

Geachte Heer Konst,

onlangs ontving U via de regiegroep van 'Fryslân foar de Wyn' (FfdW) een advies van de 'Commissie Winsemius' betreffende de haalbaarheid van de eventuele realisatie van een groot aantal plannen voor 'windparken' op het vaste land van Fryslân. De adviesgroep heeft de plannen gewaardeerd met een A, een B of een C. De A-plannen zouden voor 85% realiseerbaar zijn. "Na aanpassing" zouden de B-plannen voor 60% realiseerbaar zijn. De C-plannen zijn op korte termijn niet realiseerbaar. FfdW heeft dit advies integraal overgenomen.

U, en daarmee de Provincie, heeft FfdW de tijd en de middelen verstrekt tot het ontwikkelen van: "Een **breed gedragen** voorstel voor locaties van nieuwe windparken in Fryslân op basis van een proces dat zoveel mogelijk uitgaat van, en **rekening houdt** met de belangen van omwonenden, natuur, landschap en milieu: en van ondernemers". Bij de bepaling van het voorstel van het college aan de Staten m.b.t. de plaatsing van turbineparken die kunnen voldoen aan de eis van de nationale overheid om windenergie te realiseren tot 2020 speelt het advies van de Commissie Winsemius een grote rol. Wij onderzochten de kwaliteit van het advies aan de hand van een steekproef.

Windpark '**Wjuckslag Ferwert' (WF)** kreeg van de Commissie een 'B' waardering met het volgende **advies**: "Het heeft potentie, maar voordat het in uitvoering genomen kan worden moet er gewerkt worden aan afspraken met omwonenden over het beperken van hinder en het versterken van draagvlak. De effecten op weidevogels en op cultuurhistorische/archeologische waarden moeten nader worden onderzocht. Ook de landschappelijke inpassing dient verbeterd te worden. Twee lijnen van elk vier turbines haaks op de kust passen beter in het landschap".

Het advies- en ingenieurs bureau 'Antea' (v.h.'Oranjewoud') heeft in opdracht van FfdW ieder voorstel beoordeeld op een aantal aspecten die van invloed zijn op de geschiktheid van de voorgestelde locatie voor plaatsing van windturbines. De Commissie heeft de resultaten gebruikt voor haar advies. Uit deze beoordeling blijkt duidelijk dat **WF** ongeschikt tot zeer ongeschikt is om te worden gerealiseerd, óók na doorvoering van de door de Commissie geadviseerde 'aanpassingen'.

Wat zijn de belangrijkste feiten? Binnen een straal van 1000m bevinden zich 160 woningen. Binnen een straal van 3000m zijn dit 2420 woningen. Bijna alle dorpen van de gemeente Ferwerderadiel vallen binnen dit gebied. De locatie bevindt zich in een belangrijk weidevogel gebied waar "ruimtelijke ontwikkelingen die rust en ruimte aantasten in principe niet door de provincie zijn toegestaan". Dit gebied is zó belangrijk voor weidevogels, met o.a. een hoge dichtheid van 'skriesen', dat ook natuurorganisaties waaronder 'It Fryske Gea' zich grote zorgen maken over het plan.

Het gebied ligt in het oudste cultuurgebied van ons land, midden in een nog gaaf terpengebied. De dynamiek van het landschap is zeer gering en er bestaat geen relevante infrastructuur om turbines aan of langs te situeren. Het gebied heeft grote cultuurhistorische- en archeologische waarde (o.a. gave terpen, een vestigingsplaats van een klooster en vele rijksmonumenten). Volgens 'Antea' wordt geluidshinder vooral ervaren binnen een straal van 1000m. Dit moge waar zijn, maar bekend is dat geluid tot op 3000m en meer als hinderlijk wordt ervaren. Dit geldt dus voor alle dorpen en dus voor duizenden bewoners binnen de geluidscontouren.

Het draagvlak voor plaatsing is miniem. De regiegroep van FfdW heeft dit kunnen vaststellen tijdens bewonersbijeenkomsten in Burdaard en Blije. Ook de TNO-NIPO enquête laat zien dat er geen draagvlak is voor **WF**. Een deur tot deur handtekeningen actie van de stichting 'Ferwerderadiel Tegenwind' geeft aan dat 85% van de bewoners van de omliggende dorpen tegen het plan is. De participatie van omwonenden en de geboden compensatie is matig geregeld. Saneringsvoorstellen ontbreken of zullen marginaal effect hebben. Verder bestaat er grote kans op belemmering van de radar van het Ministerie van Defensie. Tot zover de feiten.

De door de Commissie geadviseerde 'aanpassingen' komen nu in een bijzonder daglicht te staan. Het gebied lijkt nog slechts 'potentie' te hebben omdat het landschap open is en omdat er ondernemers/projectontwikkelaars zijn die geld hebben. Door zonder veel risicovrij te investeren in kunnen zij een hoog rendement behalen. Het is onmogelijk om 'afspraken te maken met omwonenden om hinder te beperken en het draagvlak te versterken'. Hinder bestaat of het bestaat dat valt niet weg te masseren. Waar er nu volstrekt geen draagvlak is kan dit ook niet worden gecreëerd door het maken van afspraken anders dan door massale en massieve beïnvloeding van duizenden omwonenden met financiële middelen en het bieden van genereuze compensatie voor waarde vermindering van onroerend goed en gederfde levensvreugde/geluk. De 'effecten op weidevogels' worden niet kleiner wanneer ze nader worden onderzocht, dit geldt eveneens voor de 'cultuurhistorische/archeologische waarden'. 'Landschappelijke inpassing' kan niet, of slechts extreem marginaal, worden verbeterd omdat door realisatie van **WF** een uniek en gaaf cultuurlandschap met een grote historische waarde en zonder enige dynamiek (lees rust) volkomen verwoest zal worden. Ook over dit aspect maken natuur- en landschapsorganisaties zich zorgen.

Op basis van bovenstaande beschouwing moge duidelijk zijn dat realisatie van **WF** niet mogelijk is indien de uitgangspunten van FfdW worden gehanteerd. Een aantal belangrijke aspecten worden niet in het advies beschouwd zoals:

- het ernstig aantasten van onze geroemde Friese 'Mienskip',
- waardevermindering van onroerend goed,
- gezondheidseffecten door hinder en stress,
- vermindering van toerisme,
- uitblijven van kapitaal instroom door rustzoekers ,
- vergroten van de kans op krimp,
- de geringe bijdrage van windenergie aan het verminderen van de CO2 uitstoot en
- de enorme maatschappelijke kosten die met realisatie van windenergie en daarmee van **WF** gepaard gaan

Het is klip en klaar dat realisatie van WF zou getuigen van slecht overheidsbeleid, zeker indien ook deze aspecten in het advies meegenomen zouden zijn.

De steekproef toont aan dat vraagtekens kunnen worden gezet bij de kwaliteit van het advies van de Commissie Winsemius. Weliswaar schat de Commissie in dat 40% van de 'B'- plannen niet kunnen worden gerealiseerd maar het is evident dat een plan als dat van '**Wjuckslag Ferwert**' nimmer op de 'B' lijst had mogen worden opgenomen. Wat dit voor de overige 'A'- en 'B'-plannen betekent zou nader moeten worden beoordeeld.

Geachte heer Konst, van een gedeputeerde die “wiis is mei Fryslân” en die “grutsk” is op het Friese landschap op verwachten wij een voorstel dat:

- De openheid van het landschap van Fryslân bevordert en niet verder beschadigt,
- Dat de inwoners van onze provincie een betere omgevingskwaliteit biedt en dat stress en de daarmee samenhangende effecten op de volksgezondheid vermindert en
- Dat het ‘Mienskip’ gevoel versterkt in plaats van onder druk zet.

Een dergelijk voorstel kan worden gerealiseerd indien wordt uitgegaan van het plaatsen van turbines in het IJsselmeer. Het vaste land van onze provincie kan meer turbines niet aan zonder ernstige beschadiging. Wij willen het mooie Friese landschap behouden ook voor onze kinderen en kleinkinderen.

We hopen dat U bovenstaande argumenten zult betrekken bij de formulering van Uw advies.

Met de meeste hoogachting,

Ir Peter Rombout

Namens de stichting ‘Ferwerderadiel Tegenwind’.

c.c.:

- Gedeputeerden Prov. Fryslân
- Statenleden Prov. Fryslân
- BenW Ferwerderadiel
- Raadsleden Ferwerderadiel